

UVOD U SLOVAČKU KULTURU

Studij: Slovački jezik i književnost

Naziv kolegija: Uvod u slovačku kulturu

Nastavnik: dr. sc. Martina Grčević, doc.

ECTS bodovi: 5

Status: obvezatni kolegij

Oblik nastave: predavanja (2), seminari (2)

Ispit: pismeni (u obliku seminarskoga rada) i usmeni

Ciljevi kolegija: Stjecanje osnovnih znanja o Slovačkoj Republici s osvrtom na povijesne i kulturološke činjenice bitne za utvrđivanje slovačkih jezičnih i književnih posebnosti u širem europskom kontekstu.

Sadržaj kolegija: Osnovne informacije o suvremenoj Republici Slovačkoj kojima se studenti uvode u studij slovačke filologije. Poglavlja iz slovačke nacionalne povijesti od početka do današnjih dana. Obrađuju se jezični i kulturno-povijesni spomenici, narodne tradicije i običaji. Na seminarima se iščitavaju i jednostavniji tekstovi na slovačkom jeziku, gledaju se slovački filmovi. Pri tom se očekuje aktivno sudjelovanje studenata u nastavi, i to u obliku održavanja referata o dogovorenim temama. Uz ovaj kolegij vezana je i terenska nastava.

Raspored rada po tjednima:

1. Uvod u kolegij (opis kolegija, predstavljanje literature i nastavnoga plana). Podjela tema za referate i seminarske radove. Slovačka Republika - opći podatci (zemljopisni položaj Slovačke Republike u Europi, nastanak, državni simboli, itd.).
2. Današnja Slovačka. Stanovništvo (nacionalna pripadnost, religija, itd.). Administracijska podjela Slovačke Republike, regije i njihove specifičnosti.
3. Gospodarstvo. Školstvo. Blagdani i narodne tradicije. Zemljopis. Kulturni i prirodni spomenici.
4. Uvod u povijest Slovaka i Slovačke; predslavensko doba; dolazak Slavena na područje današnje Slovačke, način i organizacija života; tzv. Samovo carstvo; kulturno-povijesni spomenici.
5. Velika Moravska; djelovanje i značenje sv. Ćirila i Metoda; kraj Velike Moravske.
6. Dolazak Mađara u Podunavsku nizinu; stvaranje Ugarske. Arpadovska dinastija. Gospodarski, kulturni i socijalni odnosi u 10.-12. st.
7. Gospodarski odnosi u 13. st. - fenomen "privilegiranih gradova". Ugarska u 14. st. - vrijeme "interregna", moć oligarhije; dolazak francuske dinastije Anžuvina na ugarsko prijestolje - "Zlatni" srednji vijek.
8. 14./15. st. - Žigmund Luksemburški na ugarskom prijestolju; češki "husiti" na području Slovačke, početci širenja češkoga jezika. Matijaš Korvin; procvat gradova u 15. st.
9. Slovačko područje do kraja 16. st.; poljsko-litavska dinastija Jagelovića na ugarskom prijestolju. Od 1527. - dinastija Habsburgovaca u Ugarskoj. Osmanlijski napadi. Etničke i socijalne promjene na slovačkome području; Bratislava (Prešporok) - glavni grad Ugarske.

10. Slovaci u 17. i 18. st.; osmanlijska osvajanja i posljedice. Reformacija i protureformacija; protuhabsburški ustanci; "satumarski" mir. Vladavina Marije Terezije i Jozefa II. - prosvjetiteljstvo, razdoblje reforma.
11. Ugarska na prijelomu 18. i 19. st.; narodni pokret Slovaka. Početci kodificiranja slovačkoga jezika (Anton Bernolák), češka "bibliština" u slovačkoj kulturi. Slavska uzajamnost (Ján Kollár, Pavol Jozef Šafárik).
12. Revolucija 1848./49., Ľudovít Štúr i njegovo djelovanje. Kodificiranje slovačkoga književnoga jezika. Memorandum slovačkoga naroda; Matica slovačka. Austro-ugarska nagodba.
13. Slovačka u 20. st.; 1. svjetski rat. Raspad Austro-Ugarske; stvaranje zajedničke države Slovaka i Čeha. Slovačka u 2. svjetskom ratu. Obnova češko-slovačke države. Komunistički totalitarizam; položaj Slovačke u bivšoj ČSSR. Pokušaj reformi 1968. i tzv. normalizacija.
14. "Baršunasta" revolucija 1989.; ostvarenje neovisnosti Republike Slovačke. Slovačka u 21. st.; društveno-politička situacija nakon ulaska Slovačke Republike u EU.
15. Ponavljanje gradiva, priprema za ispit.

Literatura:

Obvezatna:

Krátke dejiny Slovenska. Zostavila Elena Mannová. Bratislava 2003.

Súčasné Slovensko. Studia Academica Slovaca, Slovacicum, Bratislava, 2006.

Interna skripta. Martina Grčević. Zagreb, 2010.

Izborna:

Dejiny Slovenska. Dátumy, udalosti, osobnosti. Bratislava, 2007.

Kováč, Dušan: *Dejiny Slovenska.* Praha, 1998.

Lexikón slovenských dejín. Bratislava, 1997.

Đurica, Milan S.: *Dejiny Slovenska a Slovákov.* Bratislava, 1995.

Lipták, Ľubomír: *Slovensko v 20. storočí.* 1. izd. 1968. 2. izd., Bratislava, 2000.